

LIETUVOS RESPUBLIKOS
GARANTIJŲ DARBUOTOJAMS JŲ DARBDAVIUI TAPUS NEMOKIAM IR
ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ ĮSTATYMO NR. XII-2604 1, 2, 4, 9, 10, 11, 12, 13, 19
STRAIPSNŲ, III SKYRIAUS PAVADINIMO PAKEITIMO IR 9¹ STRAIPSNIO
PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS
ĮSTATYMAS

2024 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šio įstatymo paskirtis – šio įstatymo nustatyta tvarka užtikrinti minimalų darbuotojų apsaugos lygį jų darbdaviui tapus nemokiam, nustatyti ilgą nepertraukiamo darbo stažą turinčių darbuotojų papildomas finansines garantijas juos atleidus, ~~užtikrinti sankeijų taikymo išmokas atleistiems darbuotojams, kurių darbdaviams pritaikytos Europos Sąjungos sankeijos pagal 2006 m. gegužės 18 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 765/2006 dėl Baltarusijai taikomų ribojamųjų priemonių (toliau – Europos Sąjungos sankeijos),~~ taip pat nustatyti išmokų Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus ekstremaliąją situaciją ar karantiną kompensavimo galimybes.“

2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 2 straipsnio 6¹ dalį.

~~6¹. Sankeijų taikymo išmoka atleistiems darbuotojams, kurių darbdaviams pritaikytos Europos Sąjungos sankeijos, mokama išmoka.~~

3 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Garantinio fondo nuostatus tvirtina ~~Vyriausybė~~ socialinės apsaugos ir darbo ministras.“

4 straipsnis. III skyriaus pavadinimo pakeitimas

Pakeisti III skyriaus pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„III SKYRIUS

PAPILDOMOS FINANSINĖS GARANTIJOS ILGALAIKIO DARBO IR SANKCIJŲ
TAKYMO ATVEJU“.

5 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Teisę į ilgalaikio darbo išmoką turi asmuo, kurio darbo santykiai pagal nutraukiamą darbo sutartį su Lietuvos Respublikos jurisdikcijoje esančiu darbdaviu atleidimo iš darbo dieną nepertraukiamai tęsėsi daugiau negu ~~penkerius~~ 5 metus ir kuris yra atleistas iš darbo Lietuvos Respublikos darbo kodekso 57 arba 62 straipsnyje nurodytu pagrindu.“

6 straipsnis. 9¹ straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 9¹ straipsnį.

~~9¹ straipsnis. Sankeijų taikymo išmoka~~

1. Teisę į sankeijų taikymo išmoką turi asmuo, atleistas iš Lietuvos Respublikos jurisdikcijoje registruoto darbdavio, kuriam pritaikytos Europos Sąjungos sankeijos, arba asmuo, kurio darbdaviui

~~pritaikytos Europos Sąjungos sankeijos ir kuriam Fondo valdybos nustatyta tvarka Registre įrašyta valstybinio socialinio draudimo pabaigos data.~~

~~2. Sankeijų taikymo išmoka šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims mokama iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo ne ilgiau kaip iki 2021 m. gruodžio 31 d.~~

7 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„10 straipsnis. Ilgalaikio darbo išmokos ir ~~sankeijų taikymo išmokos~~ apskaičiavimo tvarka

1. Teisę į ilgalaikio darbo išmoką turinčiam darbuotojui, jį atleidus iš darbo ir kai tarp jo ir darbdavio per ~~trijų~~ 3 mėnesių laikotarpį po atleidimo nesudaroma nauja darbo sutartis, iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo skiriama:

1) 77,58 procento jo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydžio ilgalaikio darbo išmoka – kai darbo santykiai su darbdaviu atleidimo iš darbo dieną tęsėsi nuo ~~penkerių~~ 5 iki ~~dešimt~~ 10 metų;

2) 77,58 procento ~~dviejų~~ 2 jo vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio ilgalaikio darbo išmoka – kai darbo santykiai su darbdaviu atleidimo iš darbo dieną tęsėsi nuo ~~dešimt~~ 10 iki ~~dvidešimt~~ 20 metų;

3) 77,58 procento ~~trijų~~ 3 jo vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio ilgalaikio darbo išmoka – kai darbo santykiai su darbdaviu atleidimo iš darbo dieną tęsėsi ~~dvidešimt~~ 20 ir daugiau metų.

~~2. Teisę į sankeijų taikymo išmoką turinčiam darbuotojui iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo skiriama 77,58 procento dviejų jo vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio sankeijų taikymo išmoka, bet ne daugiau kaip dviejų Valstybės duomenų agentūros paskelbto šalies ūkio vidutinių mėnesinių bruto darbo užmokesčių (įtraukiant ir individualių įmonių darbo užmokesčio duomenis) dydžio, galiojusio užpraeitą kalendorinį ketvirtį nuo atleidimo iš darbo dienos.~~

~~32. Nustatant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą ilgalaikio darbo ar šio straipsnio 2 dalyje nurodytą sankeijų taikymo išmokos dydį, darbuotojo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydis apskaičiuojamas remiantis Registro duomenimis pagal tam darbuotojui šioje darbovietėje, iš kurios jis buvo atleistas pagal Darbo kodekso 57 arba 62 straipsnį, priskaičiuotų su darbo santykiais susijusių pajamų, nuo kurių skaičiuojamos valstybinio socialinio draudimo įmokos, (toliau šioje dalyje – su darbo santykiais susijusios pajamos) vidurkį. Tuo atveju, jei darbuotojas darbovietėje, iš kurios buvo atleistas, per paskutinius 12 mėnesių bent 1 mėnesį neturėjo su darbo santykiais susijusių pajamų, už trūkstamą laikotarpį turi būti įskaitomos ir darbuotojo ankstesnėje darbovietėje, iš kurios jį atleidžiant buvo užtikrinamas jo darbo santykių tęstinumas, turėtos su darbo santykiais susijusios pajamos, jeigu jos patenka į 12 mėnesių laikotarpį iki darbuotojo atleidimo iš darbo pagal Darbo kodekso 57 ar 62 straipsnį. Šis vidurkis apskaičiuojamas pagal paskutinių ~~dvylikos~~ 12 mėnesių, kuriais darbuotojas turėjo su darbo santykiais susijusių pajamų, darbuotojo gautas su darbo santykiais susijusias pajamas Ilgalaikio darbo išmokų fondo nuostatuose nustatyta tvarka. Jeigu su darbo santykiais susijusias pajamas darbuotojas bent vieną mėnesį gavo ir jį pagal Darbo kodekso 57 arba 62 straipsnį, atleidusioje darbovietėje, ir ankstesnėje darbovietėje, iš kurios buvo perkeltas į jį atleidusią darbovietę, užtikrinant jo darbo santykių tęstinumą, apskaičiuojant jo su darbo santykiais susijusių pajamų vidurkį, už sutampančius laikotarpius įskaitomos tik darbuotoją atleidusioje darbovietėje atitinkamą mėnesį gautos su darbo santykiais susijusios pajamos.~~

~~4. Jeigu, nustatant sankeijų taikymo išmokos dydį, darbuotojas nėra išdirbęs dvylikos mėnesių pas darbdavį, asmens vidutinis darbo užmokestis, nustatant sankeijų taikymo išmokos dydį, apskaičiuojamas kaip vidurkis pagal paskutinį šioje darbovietėje darbuotojo dirbtą laikotarpį gautas su darbo santykiais susijusias pajamas.“~~

8 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„11 straipsnis. Ilgalaikio darbo išmokų ir ~~sankeijų taikymo išmokų~~ skyrimo ir mokėjimo tvarka

1. Ilgalaikio darbo išmokos skiriamos ne anksčiau kaip praėjus ~~trims~~ 3 mėnesiams nuo darbuotojo atleidimo iš darbo dienos. Ilgalaikio darbo išmokos iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo skiriamos be asmens prašymo, jeigu to asmens duomenys yra Registre. Jeigu asmens duomenų nėra Registre, ilgalaikio darbo išmokos iš Ilgalaikio darbo išmokų fondo skiriamos, jeigu asmuo ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo atleidimo iš darbo dienos Ilgalaikio darbo išmokų fondo nuostatuose (toliau – IDIF nuostatai) nustatyta tvarka yra pateikęs administratoriui prašymą skirti išmoką. Ilgalaikio darbo išmokos iš biudžetinių įstaigų ir Lietuvos banko atleistiems darbuotojams darbdavio skiriamos ir mokamos *mutatis mutandis* šiame įstatyme ir IDIF nuostatuose nustatyta tvarka.

~~2. Sankeijų taikymo išmokos atleistiems asmenims skiriamos ir išmokamos ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo atleidimo dienos.~~

32. Ilgalaikio darbo išmokos skiriamos darbuotoją atleidus iš darbo, ~~tai yra tuo atveju, kai jei~~ tarp jo ir darbdavio per ~~tris~~ 3 mėnesius po atleidimo iš darbo nesudaroma nauja darbo sutartis. Po ilgalaikio darbo išmokos paskyrimo nustačius, kad tarp darbuotojo ir darbdavio per ~~tris~~ 3 mėnesius po atleidimo iš darbo buvo sudaryta nauja darbo sutartis, darbuotojui skirtos ilgalaikio darbo išmokos gražinamos į Ilgalaikio darbo išmokų fondą IDIF nuostatuose nustatyta tvarka.

~~4. Po sankeijų taikymo išmokos paskyrimo nustačius, kad tarp darbuotojo ir darbdavio per tris mėnesius po atleidimo iš darbo buvo sudaryta nauja darbo sutartis, darbuotojui skirtos sankeijų taikymo išmokos gražinamos į Ilgalaikio darbo išmokų fondą IDIF nuostatuose nustatyta tvarka.~~

53. Ilgalaikio darbo išmokoms ~~ir sankeijų taikymo išmokoms~~ skirti reikalingi duomenys tikrinami naudojantis Registru ir kitomis reikalingomis duomenų bazėmis bei kita informacija.

64. Ilgalaikio darbo išmokų ~~ir sankeijų taikymo išmokų~~ skyrimo ir mokėjimo tvarka nustatoma IDIF nuostatuose.

75. Ilgalaikio darbo išmokos, kurios priklausė šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodytam darbuotojui ir kurių jis dėl savo mirties negavo, IDIF nuostatuose nustatyta tvarka išmokamos šio mirusio asmens įpėdiniams, kuriems paveldėjimo tvarka yra perėjęs jo turtas.“

9 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„12 straipsnis. Ilgalaikio darbo išmokų ~~ir sankeijų taikymo išmokų~~ gražinimas

Ilgalaikio darbo išmoka ~~ir sankeijų taikymo išmoka~~ IDIF nuostatuose nustatyta tvarka yra ~~grąžinamos~~ **grąžinama** į Ilgalaikio darbo išmokų fondą, kai:

1) buvo pateikti neteisingi duomenys, **reikalingi ilgalaikio darbo išmokai skirti**;

2) tarp darbuotojo ir darbdavio per ~~tris~~ 3 mėnesius po atleidimo iš darbo buvo sudaryta nauja darbo sutartis;

3) darbo ginčą nagrinėjančio organo įsiteisėjusiu sprendimu atleidimas iš darbo buvo pripažintas neteisėtu.“

10 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Ilgalaikio darbo išmokų fondas yra valstybės išteklių fondas, skirtas šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje ~~ir 9¹ straipsnio 1 dalyje~~ nurodytų asmenų papildomoms finansinėms garantijoms užtikrinti.“

2. Pakeisti 13 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. ~~Ilgalaikio darbo išmokų fondo~~ IDIF nuostatus tvirtina ~~Vyriausybė~~ **socialinės apsaugos ir darbo ministras**.“

11 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusiu galios 19 straipsnio 1 punktą.

~~1) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka nagrinėja paraiškas, priima sprendimus dėl Garantinio fondo lėšų skyrimo;~~

2. Pripažinti netekusiu galios 19 straipsnio 2 punktą.

~~2) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie paraiškų nagrinėjimo eigą;~~

3. Pakeisti 19 straipsnio 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) IDIF nuostatuose nustatyta tvarka priima sprendimus dėl ilgalaikio darbo išmokų ir sankcijų taikymo išmokų skyrimo, mokėjimo **ir gražinimo**;“.

12 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šio įstatymo 3 straipsnis ir 10 straipsnio 2 dalis įsigalioja 2024 m. lapkričio 1 d.

2. Šio įstatymo 5 straipsnis įsigalioja 2025 m. sausio 1 d.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2024 m. spalio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas